

ב"ה

פרשת יתרו

ובתוך עם ... שפתים אנכי יושב

הפטרה ישעיה ו, ה.

מישעיה הנביא למדים עד כמה צריכים להזהר ב"כבודם של ישראל"

מסופר בתנ"ך^[1], שכאשר הקב"ה צוה לישעיה להיות נביא לבני ישראל, הנה כאשר ישעיה התבטא על בני ישראל באופן שאינו מתאים ("בתוך עם טמא שפתים אנכי יושב") – נענש וקיבל "פסק" תיכף ומיד – "ויעף ... אחד מן השרפים ובידו רצפה במלקחיים לקח מעל המזבח גו".

וזאת - אף על פי שהתואר הבלתי רצוי שאמר ישעיה הנביא על בני ישראל לא נאמר ברבים חס ושלום. ואפילו לא באופן הקשור עם הלבנת פני היחיד, אלא ישעיה הנביא אמר זאת בעת שדיבר עם הקב"ה, כאשר היה צריך להשיב אם הוא מסכים לשליחות שהוטלה עליו (להיות נביא לבני ישראל). ומובן, שבהכרח לומר להקב"ה את האמת (כי הקב"ה הוא "ה' אלוקים אמת") – שהוא ירא משליחות זו, מפני ש"בתוך עם טמא שפתים אנכי יושב". ואם כן, אף על פי שהקב"ה בודאי ידע מהו מעמדם ומצבם של בני ישראל, כי "ה' יראה ללבב", ובפרט שבהמשך הדברים אומר הקב"ה לישעיה הנביא "השמן לב העם הזה וגו'" – אף על פי כן, נענש ישעיה על מה שהתבטא באופן בלתי רצוי על בני ישראל.

ועוד ענין בזה: ידוע שהזהירות אודות דיבור בלשון נקיה אמורה כאשר הדבר אינו נוגע להלכה למעשה. ולדוגמא: "הבהמה אשר איננה טהורה^[2]" שלשון זה נאמר קודם מתן תורה, כאשר הדבר לא היה נוגע לאיסור אכילה, וכיוצא בזה. אבל כאשר מדובר אודות ענין הנוגע להלכה למעשה, לאפרושי מאיסורא, אזי צריכים לומר בפירוש "להבדיל בין הטמא ובין הטהור" כדי שידעו באופן ברור ממה צריך להזהר, וכיוצא

בזה.

ובנוגע לעניינינו: דבריו של ישעיה הנביא אודות מעמדם ומצבם של בני ישראל היו נוגעים למעשה בפועל. היינו, שאינו יכול להיות נביא על בני ישראל מאחר "שבתוך עם גו' אנכי יושב", ואף על פי כן, היתה הנהגה זו בלתי רצויה – היתכן להתבטא באופן כזה על עמו של הקב"ה?! וזאת - למרות שביטוי זה לא היה אודות מוחם ולבם של בני ישראל, אלא אודות השפתים בלבד (ששפתותיהם אינם במעמד ומצב של טהרה), וביטוי זה נאמר ביחידות – בפני הקב"ה בלבד, ובנוגע לענין של מעשה בפועל.

ומאחר שסיפור זה נכתב בתורה – מובן, שזוהי הוראה נצחית, כי התורה הזאת לא תהא מוחלפת, והוראה זו שבתורה בתקפה עומדת בכל מקום ומקום!

וההוראה שבזה היא ברורה: אצל רוב בני האדם יתכן לפעמים רצון לקנטר את הזולת, ואחר כך נופל ברעיונו שהרצון שלו לקנטר את הזולת הוא כדי לאפרושי מאיסורא, ואדרבה – "אוהבו שוחרו מוסר": היות שהוא אוהב ישראל אמיתי, לכן רצונו לומר דברי מוסר לזולת.

ועל זה באה ההוראה מסיפור הנזכר לעיל: אין צורך לחפש "אוהב ישראל" גדול יותר מישעיה הנביא [ובפרט על פי המבואר בכמה מקומות]3 אודות החילוק שבין ירמיה לישעיה, שבתביבת "ירמיה" ישנם האותיות "מר", מלשון מרירות, מפני שניבא על ענינים בלתי רצוים – "איכה ישבה גו'". ו"ישעיה" הוא מלשון ישועה, מפני שישעיה הוא נביא הישועה – "נחמו נחמו עמי", וכיוצא בזה]. ואף על פי כן, רואים בפועל מה היתה התוצאה מזה שהתבטא אודות בני ישראל באופן בלתי רצוי, למרות שזה היה בחשאי בלבד, כנזכר לעיל בארוכה.

ומה שישעיה הנביא התנהג כן למרות שבו בחר הקב"ה לנביא הישועה והגאולה האמיתית והשלמה – הרי זה על דרך מאמר רבותנו זכרונם לברכה4 "לא דוד ראוי לאותו מעשה", אלא "ליתן פתחון פה לבעלי תשובה" ("הורית דרך תשובה"), ועד ש"הקים עולה של תשובה", ועל דרך זה בעניינינו – שישעיה הנביא מסר את נפשו כדי שבדורות הבאים יוכלו לתקן הנהגה כזו.

...ולכאורה הרי זה פלא גדול ביותר: ישעיה הנביא הוא אחד הנביאים הכי חשובים, ולאחריו בא ירמיה ויחזקאל ושאר הנביאים האחרונים [דוד ושלמה היו גם נביאים]5, אבל אף על פי כן, כאשר מדובר אודות "סדרן של נביאים" (ספרי הנביאים), לא נימנו ספריהם של דוד ושלמה בין ספרי הנביאים, אלא בין ספרי הכתובים6]. ובפרט על פי המבואר בספרי קבלה וחסידות, שישעיה ראה את המרכבה דעולם הבריאה (שש

כנפים שש כנפים לאחד), מה שאין כן יחזקאל ראה רק את המרכבה דעולם היצירה (ארבע כנפים בלבד), ועל אחת כמה וכמה בנוגע לזכריה - שראה רק את המרכבה דעולם העשיה.

ואף על פי כן, כאשר ישעיה הנביא אמר על בני ישראל תואר בלתי רצוי, הנה למרות שתואר זה לא נאמר ברבים (אלא בפני הקב"ה בלבד), ולא באופן של אריכות ההסבר, ובודאי שלא בהיפך הנועם וכו' – אף על פי כן, מפרסמת התורה שישעיה הנביא נענש על ענין זה, כדי שילמדו מסיפור זה עד כמה צריכים להזהר בכבודן של ישראל. וזאת – גם כאשר מדובר אודות יהודים שעליהם נאמר בהמשך נבואה זו "השמן לב העם הזה ואזניו הכבד וגו'!"

קטע משיחת א' דר"ח אלול בלתי מוגה
תו"מ ה'תשמ"ב ח"ד ע' 2126

- [1] ישעיה ו, ה.
- [2] נח ז, ח.
- [3] ראה לקו"ש חי"ח ע' 4-343 וש"נ
- [4] עבודה זרה ד, סע"ב.
- [5] סוטה מח, ב.
- [6] בבא בתרא יד, ב.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעי"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה